

..בשר האחוריים של החברה הישראלית" והתיאטרון המקורי * "מלחין תנ"כי" ו..מלחין גיאוגרפי" * בעלת האוב של ביאליק * זיבלוני הסיפרות * כרות שיפכה שהפך לאפיפיור

תיאטרון

תמונות מסך

אברהם עוז, תיאורטיקן תורן של התיאטרון הישראלי וחבר ועדת הרפרטואר של התיאטרון הקאמרי, פירסם רשימה בגיליון מס' 2 של ביטאון השמאל עתה תחת הכותרת, "התיאטרון הישראלי והטרי גדיה הציונית". ברשימה מציב עוז תמונת מסך פסימית, במיכלול התקשרים העוסיקים במיכנים היצירתי והסוציולוגי של

חנוך לוין המטריאליזם המודגש

התיאטרון הישראלי. כתב עוז בין השאר: "גם אם אין מדובר כאן בפיקוח ישרי ומתמיד על כל החלטה אמנותית, אין צורך לומר שכל מיקרה 'חריג' וזכה לטרי פול מיודי בדרת זה. רי, למשל, באיזכור שמו של חנוך לוין (שמהותיו עשו, כזכור, ככרת דרך ארוכה — מיכנית ופוליטית — מאז 'מולת האמבטיה'), כדי לעיר רר עצבנות בקרב חברי מעצבת-האמנות של התיאטרון. בידי מיישרדי-החנוך והתרי בות אמצעי-לחץ מסויים אחרים...".

אבל מעבר לצנזורה הציבורית קיימת, כאמור, גם צנזורה סמוייה יותר: זו המי קפלת בנתיבת החינוך הדרמטי הנקוסה בידי המחזאי הישראלי. כאן אין הצנזורה הפוליטית העצמאית, שכשה התיאטרון הישראלי על עצמו, מוגבלת לתחומי הרסאטורה הקונסרטיביות/ נוסח קישון ו לפיר... חנוך לוין משחזר את המאכלת האירנית שלו בייתר הדות על בשר האי חוריים של החברה הישראלית; אך המי טריאליזם המודגש שלו, שיתרונותיו הי של כל התמודדות אוריינית — אותה הת מודדות המשתעבדת כרגיל במחזותיו של מונדי למיכנים סמוליים ואלגוריים סכו כיים כל כך, הפוגמים ללא תקומה באפק טחוויות הדרמטית שלהם; אותה התמוי דות המוצנעת בהיבא בין קפלי עלי לתיו הקסומות של ניסים אלוני, אך לא תעז לעולם להמיר את עצמה למישפט התמונה שמעבר לפטאליזם האסטתי של השלבים המיטפסיים שלו; אותה התמוי דדות האובדת כפרספקטיווה הגובליסטית ש.א.ב. יהושע המחזאי — שטרם נחל מצפורניו של א.ב. יהושע המספר מכיון אל הנזירותות האנדוידוראליות של רמיותיו..."

עמדה זו של אברהם עוז, המשמיטה את הקרקע מתחת לרגלי אותם מחזאים ומטרי לה ספק רב בכישרונם, מוצגת בבהירות ברשימתו. עמדה שונה לחלוטין הביע בשר בוע שעבר בידיעות אחרונות בועו עברון, ברשימתו "סיכומי חשבונות" שבה כתב: "אפילו אם בדרות הבאים ייווכרו רק 'הכלה וציון הפרפרים ו'הנסלכה האמרי קאית' של אלוני, או המערכה הראשונה מתוך 'יעקובי ולידנאל' והמערכה הי שניה של 'פחרי הגומי' של לוין — זה מספיק להגדרת דור זה כסורה מאד מבחינה תיאטרלית, אולי אפילו בעל השכיבות בינלאומית... הסתבל נא כמה שהתיאטר רונים מייבאים מאמריקה, למשל — לדעי תי, אין להם כיום שם לא אלוני ולא לוין, יש להם רק ניול סימון..."

אלא שאנחנו חברה גדושת סתריות. עוז סותר את הקאמרי, בו הוא מעלה את אלוני ולוין. עברון סותר את התיאטרון העולמי. עוז סותר את עברון. עברון את עוז. כמה טוב שמבקרים מבקרים. אבל זה כלום לעומת היוצרים. בין המילים שוכי חים שני המבקרים, שהביחה תעלה השנה 11 מחזות מקוריים, וזה ההישג הכי חשוב של התיאטרון הישראלי, ולא משנה אם חלקם ייכשל.

תווים

פרי באושים

הערכות מוקדמות שהועלו במדור זה, בדבר כישלוננו הצפוי של הפסטיבל הישראלי הנוכחי, מהבחינה האמנותית והכלכלית, אומתו במהלכו עד תום. העיתונות היומית דיווחה יוסיום על קונצרטים ש נערכו בפני אולמות ריקים. אין ספק כיום, שהציבור השקיע את כספו, דרך המועצה לתרבות ולאמנות ושאר גופים, בפסטיבל ראוותני, שכל קשר בינו לבין התרבות הישראלית הוא פרי הדימיון.

הגדיל בביקורת הפסטיבל מבקר המורטיקה חנוך רון, שכתב בידיעות אחרונות על אחד מהקונצרטים תחת הכותרת "קונצרט אפור ועגום" — רשימה שניפתחה כך: "תמונה עגומה היתה זו לראות בתחילת השבוע את התזמורת הפילהרמונית יושבת על הבימה מול קהל המאכזב למ את היכל התרבות בקרשי לשליש, וגם מתוכו כמחצית מבקרים וידידים ופעלי 'הזמנות' למיניהם, שנחלצו 'למלא' את האולם...". ומוסיף רון: "עם מחירים גבוהים כאלה ומכונה תוכנית כזו, אפשר להבין מדוע העדיף (הקהל) להישאר ב בית. הקלשה של תוכנית בנוסח 'פתיחה-קונצרט-סימפוני' עברה מן העולם מזמן..."

על איכות הרפרטואר כותב המבקר: "את תפקיד הפתיחה הקלאסית מילאה 'באשמוורת השלישית' מאת בניצין אורי גר. זו יצירה היצונית, עמוסה לעיפה בכל החומרים התזמוריים האפשריים, ללא כל סלקציה. איני יכול שלא להסכים עם התוכנית שהגדירה את אורגד כ'מלחין תנכ"י'. אין הגדרה יפה מזו. יש לנו רק את מארק לאברי כ'מלחין גיאוגרפי' ('עמק', 'חניתה', 'כנרת', 'נגב') העתה יש לנו אורגד כ'מלחין תנכ"י..."

ביקורת כל הרכבי הרפרטואר והמוזיקה נים של הפסטיבל הישראלי הנוכחי, הינה בבחינת שעוררה התובעת ועדת בקירה ממלכתית, שתקבע, מה צורך וטעם יש ב קיומו של פסטיבל שכזה. מי שקיווה לעי שות פסטיבל ישראלי, עשה פרי באושים.

החוויה הישראלית

"...זוה פנה הדרה"

אחרי שכל מחברי ספרי הריגול, הבישו, הפישול, הנישול והכישול הופיעו כבר בתוכנית הטלוויזיה עלי כותרת, ושיפ רז את מאזן מכירותיהם, הגיעה העת להעלות את רוחו של המשורר חיים נתמן ביאליק בתוכנית זו. למטרה ייצוגית ומ כובדת שכזו ניבחרה בעלת-האוב, האמונה על ציטוטי ביאליק, בשם זיוה פנה עלי. השיחה שלהלן נועדה להנציח את עלי הכותרת שהועטרו למצחו של ביאליק: עלי כותרת: כיצד החל ביאליק לחבר שירים? זיוה: טוב, או... בבית אביו השתקע משורר עירי... תבין, זה היה משורר עירי וסלהמב וסלהמ ופגק ופגק הדלות... במילים אחרות, הרי שהוא לא זכה באור מן ההפקר, אף לא בירושה מאביו... יש לי מיסמכים שאביו ידע רק לקרוא, ולא ידע לכתוב...

עלי כותרת: אם לעבור נושא, למי כתב ביאליק את שיריו? זיוה: טוב, למרות שהוא חשב שאכן חציר העם, יבש היה כעץ... מצאנו כיום

חיים נתמן ביאליק ילדת תנים וריקוד שעירים

ראיות לכך, שהוא הועיד את שיריו לאספסת העם... עלי כותרת: באמת, חלל כבד אין קץ. אמרי בבקשה, קשים חיי משורר עברי? זיוה: אמת דיברת. לכן הוא זרז לרוח אנחתו, הירושה את החול בדימעת עינו.

עלי כותרת: נעווב את מה שלמדנו על ביאליק בבית-הספר. האם משוררים ממעלתו של ביאליק נהגים לאכול? זיוה: לא-בשר, לא-דגה, לא-לחם.

עלי כותרת: ובכל זאת? זיוה: מה כל הדאגה — היד על השכם.

עלי כותרת: האם חוקרי הסיפרות של היום אוהבים אותך, והאם הוא אוהב אותך? זיוה: בתשובה לקשייתך הראשונה — כן, קשייתך השניה, ילדת תנים מצד זה וריקוד שעירים מצד זה.

עלי כותרת: אמרי לי בבקשה, מה אמר ביאליק לאהובתו כשהלכה ממנו? זיוה: הלכת את מעמי — לכי לשי לום, יהי רצונך לבדו נר לנתיבך. עלי כותרת: מה היה ביאליק אומר, אם היה חי עכשיו, על ביקורת השירה הצעירה? זיוה: פנה זיוה פנה הדרה. עלי כותרת: תודה רבה לך זיוה. תמה עוד תוכנית של עלי כותרת. להתראות ביום השלישי, עם עמיתי מני פאר.

מדע שימושי

ד"ר ספוק כחולבן

ימשך למעלה מ-20 שנה גידולו אמהות את ילדיהן בארץ-הקודש, בהתאם לספרו של ד"ר בנוימן ספוק, שתורגם לעברית, ובפרטים רבים לא תאם והלם את התנאים המקומיים.

החודש ראה אור ספר טיפול בתינוק ובילד, פרי עטו של רופא-ילדים ישראלי, התואם לחלוטין את התנאים המקומיים. ספרו של ד"ר עוזי ברוק פורש את מיכלול מחלות-הילדים, בלוויית הנסיון שהצטבר בארץ בטיפול בהם. מיכלול זה הוא מדריך מעולה ומעודכן במסירת המידע הרפואי, הפסיכולוגי ואף החינוכי, הקשור בגידולו של הילד בארץ. לספר מצורף תוכן ענייני נים מפורט וקפדני, ההופך אותו למכשיר חסרת-חלף בתהליך טיפולו וגידולו של הילד, ולספר הראוי להיות בכל בית בישראל שבו מצויים ילדים.

השאלה המסקנת היא: אם בעוד עשר או עשרים שנה ייחלץ ד"ר ברוק נגד המילחמות המאיימות על חיי הילדים שהוא העניק להם בריאות, באותה מידה שעשה זאת ד"ר ספוק לילדי ארצות-הברית ש בגרו.

תולעי תרבות

רבי(עם) ספר

במקביל לסיפרות הישראלית הפעילה, מתנהלת פעילות סיפרותית רבה — אם המדובר בחיבור סימני דפוס והבאתם לי דפוס — בידי אנשים רבים החושבים, משום מה, שהמונח "עם הספר" משמעו שכל יהודי חייב לחבר ספר. במילים אחרות: אינפלציה של ספרים. מחברי הספרים הנ"ל, הבאים מן השדה ומן הבורסה, מפרנסים חצי תריסר בתי-הוצאה, שהבולטים בהם הינם: עקד, אלף ודור, הפוגים עם באתיקה המו"לית המקובלת, וגובים כסף מן המחברים המסכנים בעוון הוצאת ספריהם לאור.

היכול הכמותי של ספרים מסוג זה עולה על יבול הסיפרות הישראלית הרצינית. להלן סיקור כמה מהם, בבחינת מידע להגנת צרכן התרבות: ● "שירה שלב" — בשער הקידמי

ד"ר עוזי ברוק, ילדך מינקות עד בגרות, מדריך להורים לטיפול בתינוק ובילד. הוצאת ברק, 381 עמודים (כריכה קשה).